

2015/2226(INI)

12.7.2016

MIŠLJENJE

Odbora za prava žena i jednakost spolova

upućeno Odboru za poljoprivredu i ruralni razvoj

o tome kako se ZPP-om može potaknuti otvaranje radnih mjesta u ruralnim područjima
(2015/2226(INI))

Izjaviteljica za mišljenje: Elisabeth Köstinger

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za prava žena i jednakost spolova poziva Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da je u mnogim državama članicama pristup tržištu rada ženama iz ruralnog područja ograničen, a šanse za pokretanje posla u poljoprivrednom sektoru relativno su niske;
- B. budući da žene čine malo manje od 50 % ukupnog radno sposobnog stanovništva u ruralnim područjima EU-a, a 2011. su činile oko 45 % ukupnog gospodarski aktivnog stanovništva¹; budući da u prosjeku 29 %² poljoprivrednih gospodarstava u Europi vode žene i da žensko poduzetništvo predstavlja važan stup održivog razvoja u ruralnim područjima u socijalnom, ekonomskom i ekološkom pogledu;
- C. budući da je gospodarska kriza utjecala na cijelu Europsku uniju, ali posebno na ruralna područja, u kojima su zabilježene porazne stope nezaposlenosti, siromaštva i depulacije, što posebno utječe na žene;
- D. budući da je razlika između plaća muškaraca i žena u ruralnim područjima 10 % veća nego u drugim područjima te da je nužno posvetiti veću pozornost izradi ažuriranih statističkih podataka o ženskom vlasništvu nad zemljištem i uvjetima rada žena u ruralnim područjima;
- E. budući da je udio vlasnica poljoprivrednih gospodarstava koje se koriste potporama u okviru programa ruralnog razvoja niži od udjela poljoprivrednih gospodarstava u EU-u kojima upravljaju žene³;
- F. budući da se načelo jednakih mogućnosti za muškarce i žene u okviru ZPP-a mora dosljedno provoditi te da je potrebno uključiti rodnu perspektivu ne samo u ZPP, nego i u politike kohezije u ruralnim područjima;
- G. budući da je 2009. u pretežno ruralnim područjima EU-a samo 61 % žena u dobi između 20 i 64 godine bilo zaposleno⁴;
- H. budući da konstantno iseljavanje žena iz ruralnih područja nema samo negativne posljedice na socijalnu infrastrukturu, na primjer zbog manjka mnogih žena koje se bave volonterskim aktivnostima, nego i na tržište rada te da se to iseljavanje može zaustaviti samo ako se stvori okvir u kojem će žene moći ostvariti svoje osobne i profesionalne životne ciljeve u ruralnim područjima;
- I. budući da je promicanje ravnopravnosti muškaraca i žena te nediskriminacije jedno od

¹ Eurostat (2013.). Regionalni godišnjak Eurostata za 2013. Usredotočenost na ruralni razvoj.

² Studija „Međunarodni dan žena iz ruralnih područja 2015.“, Resorni odjel C, Europski parlament.

³ Dower, J. (2015.). „The role of funding under the Common Agricultural Policy for rural women (Uloga financiranja u okviru zajedničke poljoprivredne politike za žene iz ruralnih područja)“. EPRS, međunarodni dan žena iz ruralnih područja 2015.

⁴ Europska komisija (2011.). „Agriculture and Rural Development. EU Agricultural Economic Briefs. Rural Areas and the Europe 2020 Strategy – Employment (Poljoprivreda i ruralni razvoj. Poljoprivredni gospodarski sažeci EU-a. Ruralna područja i strategija Europa 2020. – Zaposlenost)“, sažetak br. 5 – studeni 2011.

načela primjenjivih na fondove ESI, uključujući EPFRR;

1. napominje da žene iz ruralnih područja nisu homogena skupina te da se njihove uloge, potrebe i situacija razlikuju među državama članicama; stoga smatra da bi koraci poduzeti u cilju poboljšavanja njihovih životnih prilika i izgleda za zapošljavanje trebali biti raznoliki; međutim naglašava nejednak pristup žena vlasništvu nad poljoprivrednim gospodarstvima; napominje da su žene na poljoprivrednim gospodarstvima stoga često samo članovi obitelji vlasnika, te se na njih upućuje kao na bračnog druga vlasnika (a 2007.¹ su činile 80,1 % svih bračnih drugova), i u skladu s tim ne raspoložu vlastitim prihodom tako da im često nije zajamčena njihova gospodarska neovisnost;
2. žali zbog postojanja rodne neravnoteže u ruralnim područjima i apelira na poboljšanje uvjeta rada za žene i na to da im se olakša dostupnost zemljištu;
3. smatra da poljoprivrednice mogu imati značajnu ulogu za daljnji opstanak perspektivnih malih gospodarstava te da bi se stoga njihov inovativni potencijal trebao dodatno poduprijeti potporama za mjere diversifikacije kao što su neposredna trgovina, odmori na poljoprivrednim gospodarstvima, socijalne usluge i usluge pružanja skrbi; ističe važnost koncepta diversifikacije poljoprivrednih gospodarstava, uključujući širok spektar ekoloških, ekonomskih i kulturnih proizvoda i usluga s obzirom na to da se njima može uspostaviti sličan okvir za dodatne prihode žena na poljoprivrednim gospodarstvima i istovremeno znatno olakšati održavanje ravnoteže između obiteljskog i poslovnog života;
4. izražava zabrinutost zbog utjecaja koji će na europsku poljoprivredu imati sporazumi o kojima se trenutačno pregovara, kao što su Transatlantsko partnerstvo za trgovinu i ulaganja (TTIP), Sveobuhvatni ekonomski i trgovinski sporazum s Kanadom (CETA) ili sporazum o slobodnoj trgovini između EU-a i Mercosura;
5. ističe da je rodna ravnopravnost ključni cilj EU-a i njegovih država članica te da bi rodno osviještena politika stoga trebala biti sastavni dio ZPP-a; poziva Komisiju da poboljša pokazatelje praćenja i evaluacije ZPP-a u cilju utvrđivanja „nevidljivog” rada žena te da pokazatelje, ondje gdje je moguće, sustavno iskazuje po spolu; naglašava da je na temelju procjene učinka na spolove potrebno utvrditi ciljeve kako bi se promicale održive perspektive i mogućnosti plaćenog zaposlenja za žene u poljoprivredi te poboljšala gospodarska učinkovitost;
6. naglašava visok udio samozaposlenih radnika u ruralnim područjima koji nisu u dovoljnoj mjeri socijalno zaštićeni i visok udio „nevidljivog” rada koji posebno utječe na žene; poziva stoga države članice i regije sa zakonodavnim ovlastima da poboljšaju zakonodavstvo povezano s ravnopravnošću spolova na tržištu rada, naročito ono koje se odnosi na plaće, vlasnička prava i odlučivanje te da osigura socijalnu sigurnost za muškarce i žene koji rade u ruralnim područjima;
7. poziva države članice da učinkovitije iskoriste mogućnosti za pružanje potpore poljoprivrednicama i ženama u ruralnim područjima koje se mogu dobiti u okviru Europskog fonda za ruralni razvoj (EFRR) te u tom smislu podupire određene mjere

¹ Europska komisija (2012.), „Agricultural Economic Briefs. Women in EU agriculture and rural areas: hard work, low profile (Poljoprivredni gospodarski sažeci. Žene u poljoprivredi i ruralnim područjima EU-a: težak rad, slaba uočljivost)”, sažetak br. 7 – lipanj 2012.

pojednostavljenja; poziva Komisiju da predloži nove ciljane mjere za pružanje potpore i poticanje sudjelovanja žena na tržištu rada u ruralnim područjima te države članice da u svoje programe ruralnog razvoja uključe posebne potprograme za podupiranje ženskog poduzetništva, strategije kojima se potiče otvaranje radnih mjesta za žene kojima bi im se zajamčila prava na mirovinu i politike kojima se potiče zastupljenost žena u političkim, gospodarskim i socijalnim tijelima poljoprivrednog sektora te da se zalažu za promicanje jednakih mogućnosti u ruralnim područjima;

8. potiče države članice da ojačaju ulogu socijalnih aktera i organizacija, koji surađuju s vlastima, u nadziranju provedbe radnog zakonodavstva, borbi protiv neprijavljenog rada i ispunjavanju socijalnih i sigurnosnih standarda kojima se olakšava socioekonomska integracija radnica i radnika migranata, uključujući privremene radnice, migrantice i izbjeglice; poziva na uspostavu mehanizma kojim će se zajamčiti sudjelovanje žena na svim razinama postupka;
9. poziva Komisiju da predloži financiranje, u odgovarajućim iznosima, posebnog europskog programa „europskog jamstva za žene iz ruralnih područja” za koji će joj kao model poslužiti program jamstva za mlade;
10. podsjeća na to da se područje poljoprivredne proizvodnje u EU-u svake godine smanjuje; naglašava da je očuvanje obradivih površina ključno kako bi se mogla zajamčiti radna mjesta u ruralnim područjima; poziva države članice na promicanje boljeg pristupa zemljištu u područjima s visokom stopom nezaposlenosti te u tom pogledu poziva na poduzimanje mjera kojima bi se osiguralo da mlade poljoprivrednice imaju pristup kreditiranju i da mogu sudjelovati u upravljanju zemljištem;
11. skreće pozornost na činjenicu da 45 % radne snage na poljoprivrednim gospodarstvima čine žene; poziva Komisiju da revidira definiciju obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva kako bi im se omogućio pristup osposobljavanju i profesionalnom savjetovanju, kao i kapitalu i naknadama;
12. poziva Komisiju da uvede izradu proračuna kojom se poštuje načelo rodne ravnopravnosti kad je riječ o financijskoj pomoći u okviru prvog i drugog stupa ZPP-a;
13. poziva Komisiju da zajedno s državama članicama poboljša uvjete žena u ruralnim područjima te da posebno poljoprivrednicama i ženama u ruralnim područjima na raspolaganje stavi odgovarajuće informativne materijale o mogućnostima ostvarivanja potpora, omogući pristup obrazovanju i kreditiranju te da promiče osnivanje zadruga i sveobuhvatno profesionalno savjetovanje u pogledu diversifikacije kako bi ih se ohrabrilo na aktivno provođenje vlastitih projekata u ruralnim područjima; u tom smislu napominje da je potrebno informativne materijale staviti na raspolaganje i na internetskim platformama kako bi se ženama u ruralnim područjima zajamčio fleksibilan pristup informacijama o sredstvima potpore; naglašava da uvođenje informativnih tečajeva, namijenjenih za žene, o pravilima i uvjetima u pogledu pokretanja poduzeća i upravljanja njime može imati pozitivan učinak s obzirom na to da žene tako mogu steći samouvjerenost koja im je potrebna kako bi pokrenule vlastito poduzeće;
14. poziva relevantna nacionalna, regionalna i lokalna tijela da potiču sudjelovanje žena u lokalnim akcijskim skupinama i razvoj lokalnih partnerstava u okviru programa LEADER, kao i da osiguraju rodnu uravnoteženost u sastavu njihovih upravnih odbora;

15. ističe važnost mjera kojima se potiče stjecanje novih kvalifikacija te obrazovanje i strukovno osposobljavanje poljoprivrednica i žena u ruralnim područjima, među ostalim i promicanjem boljeg pristupa postdiplomskom osposobljavanju i specijalističkim tečajevima za poduzetnike i poljoprivredne proizvođače, kako bi se zajamčila dugoročna zaposlenost u ruralnim područjima te olakšala prilagodba promjenama u poljoprivrednoj i prehrambenoj proizvodnji; stoga poziva Komisiju da dobro razmotri, kada je riječ o mjerama potpore u okviru drugog stupa ZPP-a, o promicanju osposobljavanja i savjetovanja žena na poljoprivrednim gospodarstvima, uključujući posebno osposobljavanje za unapređenje vještina i sposobnosti žena u poljoprivredi, te da formalno olakša njihove izgleda za zapošljavanje; ističe da je važno savjetovati i podupirati žene kako bi im se omogućilo da osmisle inovativne poljoprivredne aktivnosti u ruralnim područjima, uključujući poduzeća za primarnu poljoprivrednu proizvodnju;
16. ističe, između ostalog u pogledu rada na nepuno radno vrijeme i rada na daljinu, važnost digitalnog razvoja u ruralnim područjima i razvoja sveobuhvatnog pristupa („digitalno selo”), te u tom kontekstu poziva na to da se programi u okviru drugog stupa u većoj mjeri koriste kako bi se olakšalo samozapošljavanje; ističe da je poboljšanje kvalitete i dostupnosti osnovne infrastrukture, kao što su prometne linije, sigurna opskrba energijom, pouzdana i brza širokopoljasna tehnologija, kojom bi se visokokvalificiranim ženama također omogućilo da rade u ruralnim područjima (npr. e-poslovanje), te ustanove i usluge važne za svakodnevni život u ruralnim područjima, ključno kako bi se muškarcima i ženama omogućilo da usklade obiteljske i poslovne obveze, te poziva države članice da u uskoj suradnji s općinama i regijama usvoje pristupe za mobilno oblikovanje i razvoj ruralnih područja;
17. inzistira na važnosti podupiranja i promicanja sudjelovanja poljoprivrednica u donošenju odluka; napominje da žene mogu doprinijeti razvoju svojih zajednica i poljoprivrednih poduzeća;
18. naglašava da ruralna područja diljem Europe često karakterizira starenje stanovništva, niska gustoća naseljenosti i, u nekim područjima, depopulacija; poziva na poduzimanje dodatnih mjera u cilju razvoja životnih i radnih uvjeta u ruralnim područjima kojima se ženama i njihovim obiteljima pružaju razlozi za ostanak i izgradnju uspješnog života u tim područjima;
19. poziva regionalne dionike da s pomoću financijskih sredstava iz drugog stupa provedu programe podizanja razine osviještenosti kojima je cilj istaknuti rodnu neutralnost svih zanimanja te nadvladati još uvijek vrlo tradicionalnu podjelu uloga u sektoru poljoprivrede;
20. osuđuje poteškoće s kojima se poljoprivrednice susreću u dobivanju financijskih sredstava; napominje da je bolji pristup ulagačkom kapitalu ključan za poboljšanje društveno-ekonomske situacije žena u ruralnim područjima i podupiranje ženskog poduzetništva te poziva države članice na promicanje te pružanje potpore i pristupa izvorima financiranja za poljoprivrednice kao i posebnom osposobljavanju koje im može olakšati pristup gore navedenom;
21. svjestan je posebnih izazova u vezi s usklađivanjem obiteljskog i poslovnog života na poljoprivrednim gospodarstvima te važnosti situacije u kojoj se nalaze roditelji i radnog okruženja koje pogoduje obitelji na obiteljskim gospodarstvima; ističe ključnu ulogu koju

javne usluge imaju u povećavanju sudjelovanja žena na tržištu rada jer te usluge smanjuju opterećenje za žene, koje većinom provode više vremena brinući se o djeci i drugim uzdržavanim osobama nego muškarci; poziva države članice te regionalne i lokalne vlasti da provedu politike kojima će se u ruralnim područjima štititi, poboljšati i promicati visokokvalitetna, dostupna i cjenovno prihvatljiva infrastruktura, kapaciteti i usluge bitne za svakodnevni život;

22. poziva države članice da poboljšaju mjere socijalnog osiguranja i pravnog priznavanja za poljoprivrednice kako bi se zajamčilo da imaju jednaka prava kao i muškarci, s obzirom na to da često velik broj sati rade u obiteljskim poduzećima, a da nisu ni pravno ni socijalno zaštićene;
23. ističe da je nužno zalagati se za poduzetničke inicijative, udruženja, zadruge i organizacije žena u poljoprivredi i ruralnim područjima te ih poticati i podupirati, čime će se potaknuti razmjena najboljih praksi na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te pristup žena tržištu rada; također napominje važnost razvijanja informativnih mreža i centara kako bi se podigla razina osviještenosti o socijalnoj i gospodarskoj situaciji žena u ruralnim područjima;

**REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA
U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE**

Datum usvajanja	12.7.2016
Rezultat konačnog glasovanja	+: 26 -: 0 0: 3
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Daniela Aiuto, Maria Arena, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Viliija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Maria Noichl, Marijana Petir, Terry Reintke, Jordi Sebastià, Michaela Šojdrová, Ángela Vallina, Beatrix von Storch, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jana Žitňanská
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Ildikó Gáll-Pelcz, Arne Gericke, Kostadinka Kuneva, Constance Le Grip, Marc Tarabella, Monika Vana, Julie Ward
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Rosa D'Amato, Jens Nilsson